

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет
імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра зарубіжної преси та інформації**

Андрій Мельник, Юрій Мельник

**ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ
ЛІТЕРАТУРИ ТА
ПУБЛІЦИСТИКИ**

Львів – 2021

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Лось Йосип Дмитрович, доктор політичних наук, професор кафедри зарубіжної преси та інформації Львівського національного університету імені Івана Франка, Заслужений журналіст України

Трофимук Мирослав Степанович, доктор філологічних наук, доцент кафедри української преси Львівського національного університету імені Івана Франка

МЕЛЬНИК А.П., МЕЛЬНИК Ю.І. Історія світової літератури та публіцистики [навчально-методичний посібник напряму підготовки “Журналістика” спеціальності “Журналістика” факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка / укладачі: к. н. із соц. комун. Мельник Андрій Петрович, к. н. із соц. комун., доцент Мельник Юрій Ігорович. – Львів, 2021. – 61 с.

Навчально-методичний посібник „Історія світової літератури та публіцистики” ознайомлює з проблематикою курсу, допомагає орієнтуватися у літературному та публіцистичному процесі від Середньовіччя до наших днів. Розраховано на студентів-журналістів, фахівців у царині світової літератури та публіцистики.

© Мельник А.П., Мельник Ю.І., 2011

СИЛАБУС КУРСУ
«Історія світової літератури та публіцистики»
2020-2021 навчального року

Назва курсу	«Історія світової літератури та публіцистики»
Адреса викладання курсу	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра зарубіжної преси та інформації
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, Спеціальність – 061 Журналістика
Викладачі курсу	Мельник Андрій Петрович, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри зарубіжної преси та інформації Мельник Юрій Ігорович, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри зарубіжної преси та інформації
Контактна інформація викладачів	iurii.melnyk@lnu.edu.ua, Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 304
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються у день проведення лекцій/практичних занять та відповідно до графіка чергування на кафедрі. Також можливі он-лайн консультації через Messenger, E-mail та інші ресурси. Час он-лайн консультацій можна також узгодити у телефонному

	режимі або, написавши на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	svit-lit.blogspot.com
Інформація про курс	Навчальна дисципліна «Історія світової літератури та публіцистики» є базовою нормативною навчальною дисципліною циклу гуманітарних та соціально-економічних дисциплін для спеціальності «Журналістика», що читається на 4 курсі у 7-8 семестрах, форма підсумкового контролю – іспит у другому семестрі. У першому семестрі лекційний курс включає висвітлення таких періодів розвитку світової літератури: Середньовіччя, Відродження, Бароко, Класицизм, Просвітництво. У другому семестрі висвітлюється літературний процес ХІХ-ХХІ ст. (Романтизм, Реалізм, Модернізм із усіма відгалуженнями, Постмодернізм).
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Історія світової літератури та публіцистики» є дисципліною зі спеціальності 061 – Журналістика для освітньої програми бакалавр журналістики, яка викладається у першому семестрі в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	<ul style="list-style-type: none"> • вивчення історії світової літератури та публіцистики в широкому контексті, розглядаючи кожне явище як складову загальнокультурного світового процесу; • сприяння розвиткові мислення студента, набуття ним свідомості, яка

	<p>могла б умістити століття, епохи, культури;</p> <ul style="list-style-type: none"> • устанавлення зв'язку літератури та публіцистики з духовним розвитком суспільства й усвідомлення ролі літератури як могутнього засобу виховання; • формування навичок критичного аналізу світової літератури та публіцистики; • визначення основної проблематики, тематичних обширів та різноманіття художніх та публіцистичних напрямів літератур різних країн у різні періоди; • розкриття ідейно-естетичної специфіки літературного періоду, визначення основних художніх явищ; • розкриття ідейно-художньої своєрідності творчості найвидатніших представників літератури та публіцистики кожного періоду, ознайомлення студентів зі змістом і поетикою їх провідних творів; • прищеплення навичок самостійної роботи з літературно-критичними джерелами: статтями, монографіями, підручниками, енциклопедіями тощо; • розвиток навичок аналізу художніх та публіцистичних творів у єдності змісту та форми.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>IV-XVIII ст. I. Середньовіччя</p>

Святий Августин. Сповідь
Саги про Кухуліна («Викрадення бика з
Куальнге»)
Беовульф
Пісня про Роланда
Пісня про мого Сіда
Пісня про нібелунгів
Роман про Трістана та Ізольду
П'єр Абеляр. Історія моїх страждань /
Листування з Елоїзою
Данте. Нове життя / Божественна комедія
Сер Гавейн і Зелений Лицар
Томас Мелорі. Смерть Артура
Тома Кемпійський. Наслідування Христа
Джефрі Чосер. Кентерберійські оповідки

II. Відродження

Франческо Петрарка. Канцоньєре / Моя
таємниця, або Книга бесід про зневагу до
світу
Джованні Бокаччо. Елегія мадонни Ф'яметти /
Життя Данте / Декамерон
Поджо Браччоліні. Фацетії
Себастьян Брант. Корабель дурнів
Еразм Роттердамський. Похвала глупоті /
Скарга миру
Франсуа Рабле. Гаргантюа та Пантагрюель
Томас Мор. Утопія
Томмазо Кампанелла. Місто сонця
Мішель де Монтень. Проби
Вільям Шекспір.
Історичні хроніки (Генріх IV / Ричард III /
Генріх V / Генріх VI та ін.)

	<p>Комедії (Багато галасу даремно / Буря / Сон літньої ночі / Венеціанський купець, Приборкання норовливої / Дванадцята ніч та ін.)</p> <p>Трагедії (Ромео і Джульєтта / Отелло / Макбет / Гамлет / Король Лір та ін.)</p> <p>Сонети</p> <p>Мігель де Сервантес. Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі</p> <p>III. Бароко і Класицизм</p> <p>Гріммельсгаузен. Незвичайні пригоди Симпліція Симпліциссимуса</p> <p>Джон Мільтон. Втрачений рай</p> <p>Джон Донн. Поезії / Звернення до Господа у час лихоліття / Поєдинок зі смертю</p> <p>Роберт Бертон. Анатомія меланхолії</p> <p>Томас Браун. Hydriothaphia, або поховання в урнах</p> <p>Педро Кальдерон де ла Барка. Життя – це сон</p> <p>П'єр Корнель. Сід</p> <p>Жан Расін. Федра</p> <p>Франсуа де Ларошфуко. Максими</p> <p>Блез Паскаль. Думки про релігію</p> <p>Джон Баньян. Шлях пілігрима</p> <p>Мольєр. Тартюф / Мізантроп / Дон Жуан та ін.</p> <p>IV. Просвітництво</p> <p>Данієль Дефо. Робінзон Крузо / Моллі Флендерс / Памфлети</p>
--	--

Джонатан Свіфт. Мандри Гуллівера /
Скромна пропозиція / Памфлети
Генрі Філдінг. Пригоди Тома Джонса, знайди
Лоренс Стерн. Сентиментальна подорож
Францією та Італією / Життя й думки
Тристрама Шенді, джентельмена
Ален Рене Лесаж. Кульгавий біс
Вольтер. Кандід, або Оптимізм
Дені Дідро. Черниця / Небіж Рамо / Жак-
фаталіст
Кребійон-син. Помилки серця і розуму
Шодерло де Лакло. Небезпечні зв'язки
Готхольд Ефраїм Лессінг. Емілія Галотті
Йоган Вольфганг фон Гете. Страждання
юного Вертера / Роки навчання Вільгельма
Майстера / Фауст
Фрідріх Шіллер. Розбійники / Підступність і
кохання / Марія Стюарт

V. Романтизм

Гердер Йоганн Готфрід. “Мій подорожній
журнал”
Фіхте Йонанн. “Промови до німецької нації”
Новаліс. “Християнство або Європа”
Гайне Гайнріх. “Подорож на Гарц”
Грімми Якоб та Вільгельм. “Передмова до
збірки «Дитячі та родинні казки»”
Гофман Ернст Теодор Амадей. “Життєві
переконання kota Мурра”, “Крихітка Цахес
на прізвисько Циннобер”
Бернз Роберт, Блейк Вільям, Колрідж
Семюел, Вордсворт Вільям, Шеллі Персі Біші
– поезії.

	<p>Шеллі Мері. “Франкенштайн, або Сучасний Прометей”.</p> <p>Колрідж Семюел. Тейлор. “Легенда про старого мореплавця”.</p> <p>Джордж Гордон Байрон. “Чайльд-Гарольдова мандрівка”, “Дон Жуан”.</p> <p>Скотт Вальтер, роман на вибір.</p> <p>Ірвінг Вашингтон, новели</p> <p>Лонгфелло Генрі, “Пісня про Гаявату”</p> <p>Торо Генрі Девід, “Волден або життя у лісі”, публіцистика</p> <p>Купер Джеймс Фенімор, роман на вибір</p> <p>Готорн Натаніель, “Червона літера”</p> <p>По Едгар, новели, публіцистика</p> <p>Емерсон Ральф, “Природа”, “Цивілізація”</p> <p>Мелвілл Герман, “Мобі Дік”</p> <p>Шатобріан Франсуа, “Геній християнства”</p> <p>Бодлер Шарль, поезії та критичні статті</p> <p>Гюго Віктор, “Знедолені”, “Наполеон малий”</p> <p>Санд Жорж, роман на вибір</p> <p>Мюссе Альфред де, “Сповідь сина століття”</p> <p>Мандзоні Алессандро, “Заручені”</p> <p>VI. Реалізм</p> <p>Остен Джейн, роман на вибір</p> <p>Дікенс Чарлз, “Американські нотатки”</p> <p>Теккерей Вільям, “Ярмарок суєти”, “Книга снобів, написана одним із них”</p> <p>Еліот Джордж, роман на вибір</p> <p>Троллоп Ентоні, роман на вибір</p> <p>Бальзак Оноре, роман на вибір, “Етюд про Бейля”, “Лист про Київ”</p> <p>Флобер Гюстав, роман на вибір</p>
--	--

Стендаль Фредерік, “Про Коханья”,
“Мемуари егоїста”
Меріме Проспер, “Кармен”, “Матео
Фальконе”
Мопассан Гі де, “Любий друг”
Золя Еміль, “Я звинувачую”

VII. Модернізм

Мореас Жан, “Маніфест символізму”
Бретон Андре, “Маніфест сюрреалізму”
Марінетті Філіппо Томмазо, “Битва при
Тріполі”
Рільке Райнер Марія, “Нотатки Мальте
Лявридса Бригге”
Рільке Райнер Марія, Рембо Артюр,
Аполлінер Гійом, Неруда Пабло та ін. – поезії
Пруст Марсель, “На Сваннову сторону” або
інший роман на вибір
Джойс Джеймс, “Уліс”
Кафка Франц, “Замок”, “Процес”
Ібсен Генрік, п’єса на вибір
Шоу Бернард, “Квінтесенція ібсенізму”,
“Пігмаліон”
Метерлінк Моріс, “Синій птах”, “Сліпі”
Лондон Джек, роман на вибір
Гемінгвей Ернест, журналістські тексти для
Kansas City Star, роман на вибір
Селін Луї-Фердінан, “Подорож на край ночі”
Ремарк Еріх Марія, роман на вибір
Замятін Євгеній, “Ми”
Гакслі Олдос, “Цей прекрасний новий світ”
Оруел Джордж, “1984”, “Ферма тварин”
Гамсун Кнут, “Голод”, “Пан”.

	<p>Вулф Вірджинія, “Власний простір” Драйзер Теодор, “Американська трагедія” Фолкнер Вільям, роман на вибір Манн Томас, “Доктор Фаустус” або інший роман на вибір Гессе Герман, “Сіддхартха” Бьолль Гайнріх, “Дім без господаря”, “Де ти був, Адаме” Воррен Роберт Пенн, “Все королівське військо” Фріш Макс, “Санта-Крус” Дюрренматт Фрідріх, “Гостина старої дами” Селінджер Джером Девід, “Над прірвою в житті” Йонеско Ежен, “Носороги” Беккет Семюел, “В очікуванні на Годо” Камю Альбер, “Чума”, “Міф про Сізіфа”, “Сторонній” Бредбері Рей, Лем Станіслав, Азімов Айзек – роман на вибір Борхес Хорхе Луїс, новели Маркес Габріель Гарсія, “Сто років самотності”, “Осінь патріарха”, “Найкраща у світі професія” та інші есеї Льйоса Маріо Варгас, роман на вибір Нгугі Ва Тхїонго, “Пшеничне зерно” Ачебе Чїнуа, роман на вибір Абе Кобо, роман на вибір Ое Кендзабуру, роман на вибір</p> <p>VIII. Постмодернізм</p> <p>Гюнтер Грас, політичні промови та есеї Павич Мілорад. “Хозарський словник”</p>
--	---

	<p>Патрік Зюскінд. “Парфуми: Історія одного вбивці”</p> <p>Еко Умберто. “Шість прогулянок у літературних лісах”, “Як копіювати з інтернету”, “Радіомовленневий гіпноз” та ін.</p> <p>Лессінг Доріс, роман на вибір</p> <p>Ішігуро Кадзуо, роман на вибір</p> <p>Памук Орхан, роман на вибір</p>
Тривалість курсу	Курс складається з 45 год.
Обсяг курсу	16 год. лекційних занять 16 год. практичних занять та 13 год. самостійної роботи. Тижневе навантаження студента складає 2 год. аудиторних занять
Очікувані результати навчання	<p>Студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні етапи розвитку світової літератури та публіцистики; • особливості творчого шляху найвизначніших майстрів слова, їхній внесок у розвиток світової літератури і публіцистики; • принципи й методи аналізу художнього та публіцистичного тексту; • провідні тенденції розвитку світової літератури та публіцистики; • часові, просторові обрії та основні періоди розвитку літератури; • особливості образного мислення, притаманного різним періодам та їхні прояви у художніх і публіцистичних творах;

	<ul style="list-style-type: none"> літературно-художній контекст минулого, що забезпечує входження у сучасне літературне життя. <p>Студенти повинні вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> аналізувати художні та публіцистичні тексти як тексти культури; творчо застосовувати набуті знання у власній журналістській практиці.
Ключові слова	Історія, література, публіцистика, Середньовіччя, Відродження, Бароко, Просвітництво
Формат курсу	Стаціонарне навчання
Підсумковий контроль, форма	Підсумком курсу «Історія світової літератури та публіцистики» є іспит у другому семестрі, у першому семестрі жодна форма контролю не передбачена.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із загальних та журналістикознавчих дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату бакалавра
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Лекції, практичні заняття, написання підсумкового есею на одну із запропонованих тем.
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни вивчення курсу може потребувати використання проектора для демонстрації візуального матеріалу.
Критерії оцінювання (окремо для	Іспит за 100-бальною системою у другому семестрі.

<p>кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Вимоги до есею:</p> <ul style="list-style-type: none"> • самостійність; • авторський погляд; • запозичення і цитати мають бути оформлені як посилання згідно з правилами бібліографічного опису; • обсяг - довільний.
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Сповідь» святого Августина і світоглядні основи Середньовіччя 2. Героїчний епос Середньовіччя: від захисника роду до національного героя 3. Діалектика образу Рицаря: від несамовитого Роланда до комічного Дон Кіхота 4. Між ідеалом і ерессю: зображення кохання у куртуазній літературі 5. Трістан та Ізольда vs. Ромео й Джульєтта або кохання-пристрась проти суспільства 6. Анекдот як виклик догмі: критичний і комічний аспекти літератури середньовічного міста 7. Інтерпретація кохання у «Новому житті» Данте та «Книзі пісень» Франческо Петрарки 8. «Божественна комедія» Данте як енциклопедія Середньовіччя і «перший подих» Відродження

	<p>9. З небес на землю: «Божественна комедія» Данте і «Декамерон» Бокаччо</p> <p>10. Карнавальна стихія у романі Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель»</p> <p>11. Мрія про щастя чи передбачення диктатури? «Утопія» Томаса Мора</p> <p>12. Мудрець під маскою дурня: «Похвала глупоті» Еразма Роттердамського</p> <p>13. Тема глупоти у літературі Відродження (С. Брант, Еразм, «Листи темних людей» та ін.)</p> <p>14. Монтеневе ІМНО: роль авторського «Я» в «Пробах» Монтеня</p> <p>15. Між ідеалізмом і фанатизмом. «Дон Кіхот» Сервантеса</p> <p>16. «Юний друг і смуглява леді»: сонетарій Шекспіра</p> <p>17. Пристрасть, що засліплює. Шекспірові «Ромео і Джульєтта» та «Отелло»</p> <p>18. Сімейна драма як космічна катастрофа: «Гамлет» і «Король Лір» Шекспіра</p> <p>19. Жадання влади та його наслідки. «Макбет» Шекспіра</p>
--	--

	<p>20. Меланхолійний ідеаліст проти Рицаря Сумного Образу: порівняння постатей Гамлета і Дон Кіхота</p> <p>21. Бароківі ідеї у п'єсі Кальдерона «Життя – це сон» і романі Гріммельсгаузен «Симпліссімумс»</p> <p>22. «Paradise Lost» Джона Мільтона: барокова інтерпретація гріхопадіння</p> <p>23. «Поєдинок зі смертю»: метафізичні ідеї у творчості Джона Донна</p> <p>24. Сатиричний сміх та бароковий світогляд у комедіях Мольєра</p> <p>25. «Робінзон Крузо» Дефо як уособлення просвітницького погляду на людину</p> <p>26. Сатирична складова у «Мандрах Гулівера» Свіфта</p> <p>27. «Постмодернізм» XVIII сторіччя: особливості роману Лоренса Стерна «Життя й думки Тристрама Шенді, джентельмена»</p> <p>28. Святість і спокуса. «Небезпечні зв'язки» Лакло</p> <p>29. «Страждання юного Вертера» Гете у контексті європейського сентименталізму</p> <p>30. «Фауст» Гете: як народна історія про чорнокнижника стала притчею про ціну пізнання</p>
--	--

	<p>31. Романтизм vs. Класицизм: світоглядні та естетичні відмінності</p> <p>32. Казки братів Грімм і фольклорні джерела романтизму</p> <p>33. Weltschmerz, «хвороба століття» і «темний бік» романтизму</p> <p>34. Романтизм і християнство (На основі есею Новаліса «Християнство, або Європа»)</p> <p>35. Тема морального прогресу і справедливості у «Знедолених» Віктора Гюго</p> <p>36. «Мобі Дік» Германа Мелвілла: роман-символ, роман-передбачення</p> <p>37. Романтична новела як зразок новинного наративу</p> <p>38. Образ романтичного поета: Роберт Бернс, Волт Вітмен, Емілі Дікінсон, Шарль Бодлер</p> <p>39. Англійська жіноча проза XIX ст.</p> <p>40. Жіночі образи у Джейн Остен.</p> <p>41. Роман як дзеркало, яке несуть великою дорогою: класичний реалізм та його художні принципи</p> <p>42. Вади буржуазного суспільства в романах Оноре де Бальзака</p> <p>43. Типаж провінціала у столиці (за романами «Великі сподівання»)</p>
--	--

	<p>Діккенса та «Червоне і чорне» Стендаля).</p> <p>44. Чарльз Діккенс – народний письменник</p> <p>45. Українські мотиви в творчості Проспера Меріме</p> <p>46. «Ярмарок сусти» Теккерей: пошуки позитивного героя</p> <p>47. Кафкіанський сюжет: таємничість і абсурд</p> <p>48. Потік свідомості у літературі (Дж. Джойс, М. Пруст, В. Вулф)</p> <p>49. Передбачення Жюльє Верна та Герберта Уелса</p> <p>50. Наукова фантастика vs. фентезі</p> <p>51. Письменники «втраченого покоління» та їхні герої перед обличчям Війни</p> <p>52. Е. М. Ремарк vs. Ернст Юнгер: картина війни і миру</p> <p>53. Свобода і кохання в тоталітарній державі («1984» Дж. Орвела)</p> <p>54. Антиутопія у світовій літературі</p> <p>55. Антиісламська антиутопія (Мішель Уельбек, Буалем Сансаль)</p> <p>56. Дж. Джойс – деконструктор літератури</p> <p>57. Трагедія жінки у п'єсах Генріка Ібсена</p>
--	--

	<p>58. Нова драма як явище європейського театру: Г. Ібсен, М. Метерлінк, Б. Шоу</p> <p>59. «Сторонність» головного героя в однойменній повісті Альбера Камю</p> <p>60. Естетизація аморальності в романі «Портрет Доріана Грея» Оскара Уальда</p> <p>61. «Мистецтво заради мистецтва» як літературна стратегія</p> <p>62. Авангардна поезія та її контркультурний характер</p> <p>63. Жахи в літературі від Едгара По до Говарда Лавкрафта і далі</p> <p>64. Філософські пошуки Сіддхартхи (за романом-притчею Германа Гессе)</p> <p>65. Епічна драма Бертольда Брехта</p> <p>66. Постмодернізм як світогляд і як літературний напрям</p> <p>67. Роль автора і роль читача в творах Мілорада Павича</p> <p>68. Світовідчуження магічних реалістів (на прикладах конкретних творів)</p> <p>69. «Ім'я рози» Умберто Еко: медієвістичний детектив</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу може бути надано по завершенню курсу.</p>

СХЕМА КУРСУ, АБО СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛНИ

ПЕРШИЙ СЕМЕСТР. «Історія світової літератури та публіцистики. Від Середньовіччя до Просвітництва»

Змістовий модуль 1. Основні концептуальні засади літератури доби Середньовіччя і Відродження

Тема I. Література доби Середньовіччя

Література раннього Середньовіччя Клерикальна література

1. Перехід від античності до середньовіччя як світоглядна революція: від орієнтації на «природний космос» і «раціональний логос» до орієнтації на надприродного бога та ірраціональну віру.
2. Нова художня мова середньовічної культури: перехід від мімесиса (наслідування) до фантазії (вигадки).
3. Загальна характеристика літератури доби раннього середньовіччя. Періодизація.
4. Клерикальна література. Біблія і початок християнської літератури Заходу.
5. Примат моральних цінностей над естетичними у Новому Завіті і християнській літературі.
6. Новий тип позитивного героя: його богонатхненність, героїзм, мужність у відстоюванні духовних цінностей.
7. Нова художня мова християнської літератури.
8. Поняття про символічний образ і багаторівневий сенс християнських текстів.

9. Притча як конкретна форма символічного образу.
10. Орієнтація на душу людини як загальна особливість клерикальної літератури.
11. «Сповідь» Аврелія Августина як неперехідний за значенням зразок християнської літератури.
12. Середньовічна природа принципу самопізнання Аврелія Августина.
13. «Перевершити самого себе» - як основний лейтмотив концепції самопізнання.
14. Жанрове і тематичне розмаїття клерикальної літератури.

Тема II. Світська література раннього середньовіччя

1. Продовження традицій класичного античного періоду.
2. Боетій – найвидатніша постать в літературному житті раннього середньовіччя. Твір Боетія «Про розраду філософією».
3. Причини спаду у розвитку латинської писемності.
4. Період піднесення за часів Карла Великого. «Академія Карла Великого».
5. Латинські хроніки («Історія готів» (VI ст.), «Історія Франків» (VI ст.), «Церковна історія народу англів» (VIII ст.), «Історія датчан» (XII ст..)).

Тема III. Література народними мовами

1. Походження епосу західноєвропейського літературного регіону. Загальні поняття про епос архаїчний (додержавний) і про героїчний (державний). Міф і казка як джерела архаїчного епосу.

2. Кельтський епос. Саги – героїчні, фантастичні, уладського циклу. «Уладський цикл» як найдревніша частина ірландського епосу.
3. Героїчний епос середніх віків. Причини подібності героїчного епосу різних народів Західної Європи. Архаїчний епос та історичний переказ як основа героїчного епосу.
4. Германський народно-героїчний епос. «Пісня про Хільдербранда».
5. Давньоскандинавська література. Епічна творчість ісландців. «Старша Едда». Головні теми давньоскандинавської літератури.

Тема IV. Література зрілого середньовіччя

1. Хронологічні межі зрілого Середньовіччя. Основні суспільно-політичні події цього періоду.
2. Взаємопроникнення серйозного (трагічного) і смішного (комічного) як характеристика народного світогляду цієї доби.
3. Народна сміхова культура як вияв бунтарських настроїв народу.
4. Літературні жанри зрілого середньовіччя.
5. Французький героїчний епос. Історична основа і епічна поетика в «Пісні про Роланда», особливості епічної та художньої мови «Пісні».
6. Німецький героїчний епос. «Пісня про Нібелунгів». Народність поеми. Моральні проблеми і характер їх вирішення.
7. Іспанський героїчний епос. «Пісня про мого Сіда». Народність поеми. Епічний герой: національне і загальнолюдське в його образі.
8. Рицарський роман. Вияв вільної ініціативи і підкорення регламенту рицарської честі як основний конфлікт рицарського роману.

9. Ранні форми рицарського роману. Античний цикл. Романи про Олександра Македонського.
10. Рицарські романи бретонського циклу («Романи Короля Артура», «Романи круглого столу»).
11. Романи про «Трістана та Ізольду».
12. Німецький рицарський роман. Вольфрам фон Ейшенбах і його роман «Парцифаль».
13. Міська (бюргерська) література.
14. Лірика вагантів і проблема індивідуального авторства. Морально-естетичний ідеал лірики. Значення античної і народно-пісенної традиції для лірики вагантів.
15. Виникнення середньовічної драми і театру. Традиції, відродження драматургії.

Література доби Середньовіччя

1. Нова художня мова християнської літератури.
2. Жанрове і тематичне розмаїття клерикальної літератури.
3. Середньовічна природа принципу самопізнання Аврелія Августина.
4. Боетій – найвидатніша постать в літературному житті раннього середньовіччя. Твір Боетія «Про розраду філософією».
5. Загальні поняття про епос архаїчний (додержавний) і про героїчний (державний). Міф і казка як джерела архаїчного епосу.
6. Літературні жанри зрілого середньовіччя.
7. Народна сміхова культура як вияв бунтарських настроїв народу.

Список обов'язкової літератури

1. *Пісня про Хільденбранта*
2. *Беовульф*

3. *Ірландський епос. Ісландські саги*
4. *Пісня про Роланда*
5. *Пісня про Нібелунгів*
6. *Пісня про мого Сіда*
7. *Лірика трубадурів*
8. *Куртуазний роман і повість*
9. *Поезія Вагантів*
10. *Міська середньовічна література. Фабліо. Алегоричний епос. Драма*

Список літератури

1. *Стеблин-Каменский М. И. Мир саги. – Л.: Наука, 1971.*
2. *Стеблин-Каменский М. И. Миф. –Л.: Наука, 1976.*
3. *Хойслер А. Германский героический эпос и сказание о нибелунгах / Пер. с нем. / Вступ. Ст. и прим. В. М. Жирмунского. – М., 1960.*
4. *Менендес Пидаль Р. Избранные произведения: Испанская литература средних веков и эпохи Возрождения. – М., 1961. Штейн А. Л. История испанской литературы (средние века и Возрождение). –Л., 1969.*
5. *Иванов К. А. Трубадуры, труверы и миннезингеры. – СПб., 1901.*
6. *Мейлах М. Б. Трубадуры. – Л.: Наука, 1975.*
7. *Мейлах М. Б. Язык трубадуров. –Л.: Наука, 1975.*
8. *Михайлов А. Д. Французский рыцарский роман и вопросы типологии жанра в средневековой литературе. – М., 1976.*
9. *Михайлов А. Д. История легенды о Тристане и Изольде // Легенда о Тристане и Изольде. – М.: Наука , 1976. – С. 623 – 697.*
10. *Мелетинский Е. М. Средневековый роман: Вопросы типологии // Художественный язык средневековья [Сб.]. – М.: Наука, 1982.– С. 250–266.*

11. Дюби Ж. Куртуазная любовь и перемены в положении женщины во Франции XII в. // *Одиссей. Человек в истории.* – М.: Наука, 1990. – С. 90 – 96.
12. Шимарев В. Ф. К истории любовных теорий романского средневековья // *Избранные статьи: Французская литература.* – М.; Л.: Наука, 1965. – С. 191 – 270.
13. Ле Гофф Ж. С небес на землю (перемены в системе ценностных ориентаций на христианском Западе XII – XIII вв.) // *Одиссей. Человек в истории.* – М.: Наука, 1991. – С. 25 – 47.
14. Гуревич А. Я. Категории средневековой культуры . – М.: Искусство, 1972.

Тема V. Передвідродження. Данте

1. Формування нових тенденцій у західноєвропейській літературі.
2. Данте. Основні риси його особистості. Два періоди творчості: «флорентійський» і «роки вигнання».
3. Перші літературні твори: «Vita nova» («Нове життя») як шлях ліричного героя до просвітлення, очищення і відродження, поняття про «солодкий новий стиль»; морально-філософський трактат «Бенкет» - проблема пізнання і божественного одкровення; трактат «Про народну мову»; політичний трактат «Про монархію» - Августівська римська імперія як політичний ідеал Данте, суперечливість політичної теорії автора.
4. «Божественна комедія» як підсумок словесної художньої культури середньовіччя і як передвісниця літератури Відродження.
5. Поема Данте як ліричний епос. Філософська основа символіко-алегоричного методу Данте. Поняття про символ і алегорії, знак і образ. Багатозначність символіко-алегоричної

художньої системи Данте. Розмаїті плани змісту поеми: морально-релігійний, історико-політичний, біографічний. Нова парадигма історії у творі. Моралістична символіка.

6. Структура «Пекла». Сенс і значення окремих образів: Франческа де Ріміні, граф Уголіно, Фаріната та ін. Архітектоніка «Чистилища», його морально-релігійний сенс. «Рай» і його структура.

7. І. Франко про творчість Данте.

Список обов'язкової літератури

Данте. Божественна комедія. Нове життя. Трактати

Список літератури

1. Голенищев-Кутузов И. Н. *Творчество Данте и мировая культура*. – М., 1988.
2. Доброхотов А. Л. *Данте Алигьери*. – М., 1990.
3. *История всемирной литературы: В 9 т. – Т.2.* – М., 1984.
4. Санктис Ф. де. *История итальянской литературы: В 2 т. / Пер. с итал. – Т. 1.* – М., 1963.
5. Франко І. Я. *Данте Аліг'єрі. Характеристика середніх віків. Життя поета і вибір з його поезій. Дантова друга любов // Збір. Тв.: У 50т. – Т. 12.* – К., 1978.

Тема VI. Література доби Відродження

Італійське Відродження

1. Соціально-економічні ті політичні передумови західноєвропейського відродження. Філософські основи ренесансного антропоцентризму.
2. Основні принципи Ренесансу: синтез і повнота життя, гармонія і пропорція. Хронологічні межі доби Відродження .

3. Основні етапи: раннє, високе і пізнє Відродження. Відродження в Італії.
4. Франческо Петрарка. Ренесансні риси особистості Петрарки. Індивідуалізм Петрарки і проблеми особистої свободи. Пафос самопізнання. Літературна спадщина Петрарки.
5. Латиномовні твори і їх жанрова палітра.
6. Поема «Африка». Античні мотиви у творчості Данте. Історико-біографічна книга «Про знаменитих людей».
7. «Канцоньери». Історія створення. Картина світу в ліриці Петрарки. Новий діалог особистості зі світом. Прекрасне і загальнолюдське в Лаурі.
8. Громадянські мотиви книги. Канцона «Моя Італія».
9. Боккаччо. Творча спадщина. Боккаччо як творець новели класичного типу. Середньовічні анекдот, фаблію, шванк і новела Боккаччо (спільне та особливе). «Новеліно» і «Декамерон». Різноплановість новел «Декамерона», сюжетне коріння. Гуманізм Боккаччо.

Тема VII. Література доби Відродження у Франції

1. Першооснови ренесансної культури у Франції: виникнення гуртків гуманістів, відкриття типографій, просвітницька діяльність італійських гуманістів.
2. Творчість Франсуа Війона як передренесанс французької літератури. Поетична спадщина Війона: «Малий заповіт», «Великий заповіт». Пафос самопізнання і природа трагічного в ліриці Війона.
3. Категорія комічного в літературі Відродження. Творчість Франсуа Рабле. Історія створення «Гаргантюа і Пантагрюеля». Природа сміху Рабле. Художній світ Рабе у трактуванні М.Бахтіна. Карнавальна амбівалентність сміху.

4. Жанр і композиція «Гаргантюа і Пантагрюеля». Народно-поетичні джерела «Гаргантюа і Пантагрюеля». Гуманістична проблематика в книзі. Рабе як ренесансний мікрокосм.
5. Творчість «Плеяди» - прагнення повернути повагу до античності. Поезія Ронсара і питання про петраркізм у французькій поезії. Філософська лірика Ронсара.
6. Поетичний маніфест «Плеяди» як піднесення цінності авторської індивідуальності.

Тема VIII. Література доби Відродження у Німеччині та Нідерландах

1. Ідейні течії доби. Суспільно-політична і соціальна природа гострих протиріч в Німеччині XV ст. Роль папського Риму в житті німецьких князівств. Виникнення і розвиток реформаційного руху.ї
2. Гострий публіцистичний характер літератури доби. Провідна роль сатири. Віршована сатира Севастіана Бранта «Корабель дурнів» як найвизначніший твір раннього німецького Відродження. Традиції карнавального сміху в «Листах темних людей». «Народні книги».
3. Особливості німецького гуманізму. Відродження справжніх християнських цінностей.
4. Мартін Лютер як талановитий літератор. Переклад Біблії народною мовою, створення «протестантського хоралу».
5. Еразм Роттердамський (нідерландський вчений) як духовний наставник німецького гуманізму. Творча спадщина Еразма Роттердамського.
6. «Похвала глупоті» як своєрідна енциклопедія тогочасної дійсності.

7. Антивоєнний пафос «Домашніх бесід» Еразма Роттердамського.

Тема IX. Література доби Відродження в Англії

1. Суспільно-політичні процеси в Англії XV-XVI ст. Становлення абсолютизму. Передренесансні процеси в культурі Англії. «Кентерберійські оповідання» Джері Чосера. «Утопія» Томаса Мора як початок ренесансної літератури Англії.
2. Шекспір як людина і автор. «Шекспірівське питання». Творчий доробок і хронологія творів. Поетична творчість. Тема дружби і кохання в сонатному циклі.
3. Комедії Шекспіра. Особливості ранніх комедій («Приборкання непокірної», «Сон літньої ночі»). Своєрідність пізніх комедій («Венеційський купець», «Дванадцята ніч»). Трагічне в комедійному світі Шекспіра.
4. Шекспір- трагик. Особливості ранніх трагедій Шекспіра. «Ромео і Джульєтта»: система образів, основні проблеми, фінал. Структура шекспірівської трагедії. Трагедія «Гамлет» як початок вищого етапу шекспірівської трагедії. «Отелло», «Макбет», «Король Лір» - двоїста природа образів.

Тема X. Література доби Відродження в Іспанії

1. Особливості політичної ситуації в Іспанії XVI-XVII ст.. Абсолютизм і церква. Значення національної художньої традиції у формуванні ренесансної культури.
2. Причини популярності лицарського роману в Іспанії. Антична і національна традиції в іспанському пасторальному романі. Пасторальний роман Сервантеса «Галатея».
3. Життєвий і творчий шлях Сервантеса. Роман «Дон Кіхот» як роман нового типу. Характер пародії на лицарську

літературу і рицарські інститути в перших розділах роману. Дон Кіхот – творець рицарських міфів. Піднесено-гуманна свідомість Дон Кіхота і народна мудрість Ранчо Панса.

4. Центральні образи роману «Дон Кіхот» Дон Кіхот і Санчо Панса: спільне і подібне, проблема сутності людини, внутрішній світ героїв.

Література доби Відродження

1. Формування нових тенденцій у західноєвропейській літературі. Творчість Данте.
2. Ренесансна література як новий діалог особистості зі світом (Петрарка Боккаччо, Рабле).
3. Еразм Роттердамський як духовний наставник німецького гуманізму.
4. Двоїста природа образів Вільяма Шекспіра.
5. Дон Кіхот і Санчо Панса: спільне і подібне, проблема сутності людини, внутрішній світ героїв.

Список обов'язкової літератури

1. *Петрарка. Сонети*
2. *Боккаччо. Декамерон.*
3. *Література німецького Відродження: Листи темних людей, Ульріх фон Гуттен. Діалоги.*
4. *Еразм Роттердамський. Похвала глупоті.*
5. *Рабле. Гаргантюа і Пантагрюель*
6. *Ронсар. Лірика.*
7. *Мор. Утопія.*
8. *Шекспір. Сонети. Одна історична хроніка (Генріх IV або Річард III). Одна комедія на вибір («Приборкання норавливої», «Сон літньої ночі», «Венеціанський купець», «Дванадцята ніч»). Трагедії: Ромео і Джульєтта, Гамлет, Отелло, Король Лір, Макбет.*

9. *Сервантес. Дон Кіхот.*

Навчальна література

1. *Лосев А. Ф. Эстетика Возрождения. – М.: Искусство, 1978.*
2. *Санктис Ф. де. История итальянской литературы: В 2 т. – Т. 1. – М.: Прогресс, 1963.*
3. *Хлодовский Р. И. Франческо Петрарка. – М.: Наука, 1974.*
4. *Бранка В. Бокаччо средневековый. – М.: Прогресс, 1983.*
5. *Люблинская А. Д. Особенности культуры Возрождения и Реформации во Франции. // Культура эпохи Возрождения и Реформации [Сб.]. – Л.: Наука, 1971. – С. 170 – 178.*
6. *Бахтин М. М. Творчество Ф. Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса. – М.: Худ. Лит., 1965.*
7. *Білецький О. І. Француа Рабле і його книга // Зібрання праць у 5 томах. – К., 1966. – Т. 5.*
8. *Хейзинга Й. Осень средневековья: Исследование форм жизненного уклада и форм мышления в 14 и 15 веках во Франции и Нидерландах / Пер. с голл. – М.: Наука, 1988.*
9. *Шалагінов Б. Б. Німецька література Х–ХVII ст. // Вікно в світ. – К., 1999, № 1. – С. 8–22*
10. *Франко І. Передмови до п'єс В. Шекспіра: «Гамлет», «Приборкання непокірливої», «Макбет», «Юлій Цезар» // Зібрання творів: У 50 т. – К.: Наукова думка, 1981. – Т. 32.*
11. *Барг М. А. Шекспир и история. – М.: Наука, 1976.*
12. *Сервантесовские чтения: Сб. / Отв. Ред. Акад. Г. В. Степанов. – Л.: Наука, 1985*

Змістовий модуль 2. Основні концептуальні засади літератури ХVII – поч. ХІХ сторіччя

Тема ХІ. Література ХVII сторіччя.

Естетика і поетика літератури доби Бароко

1. Складність соціальних і духовних процесів у Західній Європі XVII ст. Світоглядна революція як причина руйнації традиційних уявлень про Всесвіт, формування нової картини світу і нового розуміння людини.
2. Бароко. Світ у своїй складності, багатогранності виявів, безмежності і мінливості. Спроба примирення розуму і віри. Універсальність художнього мислення, космобачення як визначальна риса бароко. Тематичний. Сюжетний і психологічний динамізм барокової літератури.
3. Іспанський письменник доби бароко Франсіско де Кеведо-і Вільєгас і його внесок у розвиток сатиричної літератури (памфлети «Сновидіння про смерть», «Сновидіння про пекло», «Світ ізсередини», «Сновидіння про Страшний Суд»), «метафізичної поезії» (сонет «Минущість життя»), крутійського роману («Історія життя пройдисвіта, на ймення Пабло, зразка волоцюг і дзеркала крутійів»).
4. Німецький прозаїк Ганс Якоб Кристоф Гріммельсгаузен і його роман «Незвичайні пригоди Сімпліція Сімпліціссимуса».
5. Поема Джона Мільтона «Втрачений Рай» як дослідження людської природи і одвічного конфлікту між сліпою вірою і утвердженням власного «я». Образ автора в поемі. Поєднання традицій класицизму і бароко. Авторське трактування біблійних сюжетів.
6. Барокова лірика. «Метафізична школа» поезії Джона Донна. «Культистська» поезія іспанця Луїса де Гонгора-і-Арготе. Особливості «темного стилю».
7. Драма Кальдерона де ля Барка «Життя – це сон».

Тема XII. Література доби Класицизму

1. Історико-культурні, філософські та естетичні передумови класицизму. Естетичні принципи класицизму. Жанри літератури класицизму (байка роман, сатири, діалоги, драматургія). Ієрархія жанрів. Азнаки класицистичних жанрів. Класицистичний образ (позитивний, негативний, схематичний, універсальний, раціональний). Основні положення трактату Н.Буало «Поетичне мистецтво». Правило трьох єдностей у драматургії (дія, місце, час).
2. Історичні умови виникнення класицизму у Франції. Доба Ришельє та Академії. Раціоналізм французького класицизму (вплив філософії Рене Декарта).
3. Класицистична трагедія. Драматургічна концепція мотивування вчинку (бароковий підхід). Особистісність проблеми вибору героя класицистичної драми. Драматичний конфлікт. Композиція. Розкриття характерів.
4. Класицистичні ознаки трагедії П'єра Корнеля. П'єси "першої манери" («Сід», «Горацій», «Цінна», «Смерть Помпея» та ін.), п'єси "другої манери" («Родогуна», «Нікомед» та ін.). «Сід». Критика драми Академією. Ідеал монарха і людини.
5. Жан Расін. Концепція трагічного та ідеї янсенізму. Нові конфлікти і образи в драматургії. Оди Расіна («Німфа Сіни», «Слава музам»). Трагедії Расіна («Олександр Великий», «Андромаха», «Британік» «Федра»).
6. Афористична література Франції ХУІІ ст... Творчість Франсуа де Ларошфуко.
7. Жан Батист Поклен (Мольєр) – майстер класицистичної комедії, творець жанру «високої комедії». Два періоди творчості. Мольєрівський комедійний конфлікт. Барокові риси Мольєрової комедії. «Міщанин-шляхтич», «Гартюф», «Мізантроп», «Дон Жуан».

Список обов'язкової літератури

1. *Кеведо-і-Вільєгас. Памфлети*

2. *Гріммельсгаузен. Незвичайні пригоди Сімпліція Сімпліціссимуса*
3. *Мільтона. Втрачений Рай*
4. *Джон Донн. Поезії*
5. *Кальдерона де ла Барка. Життя – це сон*
6. *Корнель. Сід*
7. *Расін. Федра*
8. *Ларошфуко. Афоризми*
9. *Мольєр. Комедії (на вибір)*

Список літератури

1. *Наливайко Д. С. Искусство: направления, течения, стили. – К.: Мистецтво. – Кн. 1. – 1981. Кн. 2. – 1985.*
2. *Плавский З. И. Испанская литература XVII – середины XIX века. – М.: Высшая школа, 1978.*
3. *Виппер Ю. Б. Поэзия барокко и классицизма // Европейская поэзия XVII века. – М.: Художественная литература, 1977.*
4. *Голенищев-Кутузов И. Н. Романские литературы. Статьи и исследования. – М.: Наука. 1975 (Литература Испании и Италии Эпохи Барокко. С. 213–340).*
5. *Литературные манифесты французских классицистов / Под ред. Н. П. Козловой. – М.: МГУ, 1980.*
6. *Булгаков М. А. Жизнь господина де Мольера. – М., 1991.*

Тема XIII. Література ХУІІІ сторіччя

1. Просвітництво ХУІІІ ст. як інтелектуальний рух за перегляд з позицій раціоналізму і сенсуалізму всіх основ життя людини у суспільстві: ідеологічних, релігійних, моральних, культурно-естетичних. Основні літературні напрямки просвітницької літератури.

2. Загальна характеристика англійського просвітництва. Роль Данієля Дефо у становленні англійського реалістичного роману. Робінзон – новий герой літератури. Культура і цивілізація з погляду робінзонади.
3. Жанрова і тематична своєрідність творчості Дж. Свіфта. Публіцистичність і злободенність памфлетів Свіфта („Битва книг”, „Казка бочки” та ін.).
4. Особливості творчого методу Генрі Філдінга: комедії, фарси, романи.
5. Література сентименталізму в Англії. Сентиментальність як пафос. Сентименталізм як творчий метод. Естетична програма Річардсона. Поети англійського сентименталізму (Роберт Бернс).
6. Література просвітницького раціоналізму у Франції. Загальна характеристика французького просвітництва. І-ий період французького Просвітництва (Монтеск’є: мистецькі та історичні трактати („Есе про смаки у творах природи і мистецтва”, „Роздуми про причини піднесення і занепаду римлян” та ін.)).
7. Жанрова і тематична палітра творчості Вольтера. Розвиток філософської повісті. Філософські трактати і художні твори Дідро („Досвід про живопис”, „Парадокс про актора” та ін.).
8. Література сентименталізму у Франції. Творчість Руссо: культ природи, культ бідності, критика культури, культ дитинства, культ індивідуальності („Про суспільний договір”, „Еміль, або про виховання” та ін.).
9. Своєрідність німецького Просвітництва.. Лессінг як теоретик літератури німецького Просвітництва. Життєвий, творчий шлях,естетичні погляди Ф. Шиллера.
10. Веймарська класика . Творчість Гете як завершальний етап німецького і європейського Просвітництва. Гете і європейський сентименталізм („Рибалка”, „Вільшаний король”). Вільний вибір себе як Людини у трагедії „Фауст”.

Література ХУІІ- поч. ХІХ ст.

1. Тематичний. Сюжетний і психологічний динамізм барокової літератури.
2. Іспанський письменник доби бароко Франсіско де Кеведо-і Вільєгас і його внесок у розвиток сатиричної літератури.
3. Поема Джона Мільтона «Втрачений Рай».
4. «Культистська» поезія іспанця Луїса де Гонгора-і-Арготе. Особливості «темного стилю».
5. Естетичні принципи класицизму. Правило трьох єдностей у драматургії (дія, місце, час).
6. Жан Батист Поклен (Мольєр) – майстер класицистичної комедії, творець жанру «високої комедії».
7. Основні літературні напрямки просвітницької літератури.

Список обов'язкової літератури

1. *Д. Дефо Робінзон Крузо*
2. *Свіфт Мандри Гулівера*
3. *Вольтер Кандід*
4. *Дідро Монархія*
5. *Руссо Юлія чи нова Елоїза*
6. *Гете Фауст*
7. *Міллер Розбійники, Підступність і кохання*

Список літератури

1. *Урнов Д. М. Дефо. – М.: Молодая гвардия, 1990.*

2. Шалагінов Б. Б. *Кому відпиляти потилицю? Творчість Дж. Свіфта // Зарубіжна література, 1999, № 21.*
3. Шалагінов Б.Б. *«Усе – на краще в цьому найкращому зі світів»? (Творчість Вольтера) // Зарубіжна література, 2000, № 15.*
4. Елистратова А. А. *Английский роман эпохи Просвещения. – М.: Наука, 1966.*
5. Шалагінов Б. Б. *Німецька література XVIII ст. / Вікно в світ, 1999. – № 1. – С. 22–89.*
6. Бахтин М. М. *Роман воспитания и его значение в истории реализма // Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1979. – С. 188 – 236.*
7. Шалагінов Б. Б. *«Фауст» Й. В. Гете: Містерія. Міф. Утопія: До проблеми духовної сутності людини в німецькій літературі на рубежі 18–19 ст. – К.: Вежа, 2002.*
8. Шалагінов Б. Б. *Шлях Гете: Філософія, естетика, творчість. – Х.: Ранок, 2003.*

ДРУГИЙ СЕМЕСТР. Історія світової літератури (від Романтизму до сучасності)

Змістовий модуль №1. Історія світової літератури та публіцистики XIX століття: Романтизм та Класичний Реалізм (Німеччина, Англія, Франція, США)

Тема I. Література епохи Романтизму. Німецький романтизм

1. **Огляд інтелектуальної, культурної, мистецької атмосфери на межі XVIII–XIX ст.**

2. Конкуренція класицистських та романтичних естетичних зразків у мистецтві та літературі. «Буря і натиск»
3. Німецький романтизм: фольклор, націоналізм, містицизм
4. Фрюромантік. Журнал “Атенеум” як рупор єнських романтиків. Карл та Фрідріх Шлегелі
5. Політичні ідеали Йоганна Фіхте (за «Промовами до німецької нації»).
6. Новаліс та символ голувої квітки. Роль католицької церкви в історії людства (за есеєм «Християнство або Європа»).
7. Гохромантік. Гайдельберзькі романтики. Народна казка та її вплив на світову культуру. Фольклорне та авторське у творчості Якоба та Вільгельма Грімів. Данський романтизм: авторська казка Г. К. Андерсена.
8. Шпетромантік. Ернст Теодор Амадей Гофман та його образи у світовій культурі (Кіт Мурр та Крихітка Цахес).
9. Публіцистичні посили у творчості Гайнріха Гайне. Картини батьківщини у поемі «Німеччина» та подорожньому нарисі «Подорож на Гарц».

Список текстів для прочитання:

1. Гердер Йоганн Готфрід. “Мій подорожній журнал”
2. Фіхте Йонанн. “Промови до німецької нації”
3. Новаліс. “Християнство або Європа”
4. Гайне Гайнріх. “Подорож на Гарц”

5. Грімми Якоб та Вільгельм. “Передмова до збірки «Дитячі та родинні казки»”
6. Гофман Ернст Теодор Амадей. “Життєві переконання кота Мурра”, “Крихітка Цахес на прізвисько Циннобер”

Список літератури:

1. Мислителі німецького романтизму. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2003.
2. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму / Наливайко Д. С., Шахова К. О. – Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2001.
3. Берковский Н.Я. Романтизм в Германии. – СПб: Азбука-классика, 2001.
4. Гейне Г. Собрание сочинений в 10 томах. – Москва: Государственное издательство художественной литературы, 1956–1959.
5. Шлегель Ф. Эстетика. Философия. Критика. В 2-х тт. М., 1983.
6. Über die Romantik – Die blaue Blume, das Sinnbild der Romantik // <http://www.maraba.de/Litform/uebroma3.htm>
7. Flood. Grimm brothers' fairytales have blood and horror restored in new translation // The Guardian. – 2014. – 12 Nov. Available at: <https://www.theguardian.com/books/2014/nov/12/grimm-brothers-fairytales-horror-new-translation>
8. McGlathery J. M. The Brothers Grimm and Folktale. – Urbana & Chicago : University of Illinois Press, 1988.

9. The Original Folk and Fairy Tales of the Brothers Grimm: The Complete First Edition. – New Jersey : Princeton University Press, 2014.

Тема II. Англійський романтизм

1. Передромантизм у англійській літературі.
2. Джеймс Макферсон – містифікатор.
3. Селянська ідилія у поезії Роберта Бернса. Бернс, Шевченко і місія головного національного поета.
4. Цвинтарна поезія. Готичний роман. «Франкенштайн, або Сучасний Прометей» як предвісник наукової фантастики.
5. Ранній англійський романтизм. Вільям Блейк, Вільям Вордсворт, Семюел Тейлор Колрідж: тема взаємин людини і природи. Передмова до «Ліричних балад» як маніфест Романтизму
6. Друге покоління англійських романтиків: Джордж Гордон Байрон, Персі Біші Шеллі, Вальтер Скотт, Джон Кітс. Байронічний герой як тип романтичного героя. Зародження історичного роману.
7. Публіцистика Томаса Карлейля: тема ролі особистості в історії.

Список літературних текстів до прочитання:

1. Бернс Роберт, Блейк Вільям, Колрідж Семюел, Вордсворт Вільям, Шеллі Персі Біші – поезії.
2. Шеллі Мері. “Франкенштайн, або Сучасний Прометей”.

3. Колрідж Семюел. Тейлор. “Легенда про старого мореплавця”.
4. Джордж Гордон Байрон. “Чайльд-Гарольдова мандрівка”, “Дон Жуан”.
5. Скотт Вальтер, роман на вибір.

Список додаткової літератури:

1. Рудницький Я. Бернс і Шевченко. – Вінніпег, 1959.
2. How William Blake keeps our eye on The Tyger // The Guardian. – 2014. – 18 Nov. – Available at: <https://www.theguardian.com/artanddesign/jonathanjonesblog/2014/nov/18/william-blake-the-tyger-art-poem-tigers>
3. Китс Джон. Письма. 1815—1820 / Изд. подготовили Н.Я. Дьяконова, С.Л. Сухарев. Отв. ред. Н.Я. Дьяконова. – СПб., Наука, 2011.
4. Красавченко Т. Воображение и фантазии как категории английской поэтики XIX в. // Литературоведческий журнал. — 2013.
5. Байрон Д. Мазепа / Перекл. Олекси Веретенченка. – Детройт, 1959.
6. Казакова И. Предел познания в философской лирике У. Вордсворта // Филология и человек. – 2010.
7. Gaskill Howard. The reception of Ossian in Europe. – London: Thoemmes Continuum, 2004.

Тема III. Американський романтизм

1. Ранній американський Романтизм: від колоніальної свідомості до самобутньої культури; Вашингтон Ірвінг і образ Ріпа ван Вінкля.
2. Ральф Уолодо Емерсон, Генрі Девід Торо: публіцистичні пошуки американських трансценденталістів.
3. Американська документальна проза: «Історія Нью-Йорку» В. Ірвінга, «Волден або життя у лісі» Генрі Девіда Торо.
4. Зрілий романтизм: «Червона літера» Натаніеля Готорна; Едгар Аллан По: художня творчість та есеїстика.
5. «Мобі Дік» Германа Мелвілла як алегорія на Сполучені штати.
6. Віднайдення душі доколумбової Америки: Джеймс Фенімор Купер, Генрі Лонгфелло.
7. Волт Вітмен: поет-новатор.
8. Феномен Емілі Дікінсон.

Список літературних текстів до прочитання:

1. Ірвінг Вашингтон, новели
2. Лонгфелло Генрі, “Пісня про Гаявату”
3. Торо Генрі Девід, “Волден або життя у лісі”, публіцистика
4. Купер Джеймс Фенімор, роман на вибір
5. Готорн Натаніель, “Червона літера”
6. По Едгар, новели, публіцистика
7. Емерсон Ральф, “Природа”, “Цивілізація”
8. Мелвілл Герман, “Мобі Дік”

Список додаткової літератури:

1. Життєвий шлях В. Ірвінга. Новелістика американського письменника. – Режим доступу:
https://pidru4niki.com/15860415/literatura/zhittyeviy_shlyah_irvinga_novelistika_amerikanskogo_pismennika
2. Культ Едгара По в критической и переводческой деятельности Шарля Бодлера. – <http://19v-euro-lit.niv.ru/19v-euro-lit/yakovleva-stanovlenie-zhurnalistiki/kult-edgara-po-v-deyatelnosti-bodlera.htm>
3. Литературная история Соединённых Штатов Америки. В 3 т. – Москва : Прогресс, 1977.
4. Пригодій С. Американський романтизм. Полікритика / С.М. Пригодій, О.П. Горенко. – Київ : Либідь, 2006.
5. Эстетика американского романтизма. – М., 2002.
6. Garner S. The Civil War World of Herman Melville. – Lawrence: University Press of Kansas, 1993.
7. Silverman K.. Edgar A. Poe: Mournful and Never-ending Remembrance. New York: Harper Perennial, 1991.
8. Wallace R. K. Douglass & Melville: Anchored Together In Neighborly Style. – New Bedford, Massachusetts: Spinner Publications, Inc., 2005.

Тема IV. Французький романтизм

1. Французька революція та Наполеонівські війни як історичний фон. Революційна публіцистика.
2. Рання французький Романтизм. Франсуа Рене де Шатобріан як апологет християнства; естетичний ідеал

- Жермени де Сталь між Німеччиною та Італією;
Політичні та художні пошуки Бенжамена Константа.
3. Революційна поезія та її роль у соціально-політичних зрушеннях ХІХ-ХХ ст.: «Марсельєза» (Клод Руже де Ліль) та «Інтернаціонал» (Ежен Потьє)
 4. Пізній Романтизм: Жорж Санд, Альфред де Мюссе, «Парнас»
 5. Естетичне новаторство Шарля Бодлера
 6. Віктор Гюго: літературна та публіцистична творчість; соціальна проблематика. «Передмова до Кромвелля» як маніфест Романтизму
 7. Додатково: Італійський романтизм: Алессандро Мандзоні і становлення італійської літературної мови.

Список літературних текстів до прочитання:

1. Шатобріан Франсуа, “Геній християнства”
2. Бодлер Шарль, поезії та критичні статті
3. Гюго Віктор, “Знедолені”, “Наполеон малий”
4. Санд Жорж, роман на вибір
5. Мюссе Альфред де, “Сповідь сина століття”
6. Мандзоні Алессандро, “Заручені”

Список додаткової літератури:

1. Зенкин С. Французский романтизм и идея культуры: Неприродность, множественность и относительность в литературе. М.: РГГУ, 2002.
2. Паевская А. Виктор Гюго: Его жизнь и литературная деятельность. ЖЗЛ. – СПб., 2016.

3. Французская литература 30-40-х гг. XIX в. Вторая проза / Ред. А. Д. Михайлов, К. А. Чекалов. – Москва: Наука, 2006.
4. Эстетика раннего французского романтизма. – Москва : Искусство, 1982.
5. Hugo V. The Memoirs of Victor Hugo. – Nova Science Pub Inc, 2006.
6. Philippot Didier. Victor Hugo et la vaste ouverture du possible : essai sur l'ontologie romantique. – Classiques Garnier, 2017.
7. The Simplest of Signs: Victor Hugo and the Language of Images in France: 1850–1950. – University of Delaware Press, 2004.
8. Théophile Gautier, Histoire du Romantisme suivi de Quarante Portraits romantiques. – Paris: Gallimard, 2011.
9. Thibaudet A. Histoire de la littérature française: De Chateaubriand à Valéry. — Verviers, 1981.

Тема V. Класичний реалізм. Англійський реалізм

1. Передумови виникнення реалізму: джерела, філософське, історичне підґрунтя.
2. Характерні ознаки Класичного Реалізму. Романтизм vs. Реалізм.
3. Англійський реалізм першого періоду. Проза Джейн Остен як ранній зразок реалістичного мислення в літературі. Жіночі образи.

4. Гуманізм Чарльза Діккенса проти скепсису Вільяма Теккерея. «Американські нотатки» Діккенса як зразок подорожньої журналістики.
5. Реалізм другого періоду: сестри Бронте; романтики епохи Реалізму.
6. Реалізм третього періоду: Дж. Еліот, Е. Треллоп; Ідея духовної еволюції людини на прикладі Сайлеса Марнера

Список літературних текстів до прочитання:

1. Остен Джейн, роман на вибір
2. Діккенс Чарлз, “Американські нотатки”
3. Теккерей Вільям, “Ярмарок суєти”, “Книга снів”, написана одним із них”
4. Еліот Джордж, роман на вибір
5. Треллоп Ентоні, роман на вибір

Список додаткової літератури:

1. Богачевська Л. Чарлз Діккенс і українська література: проблеми рецепції і типології – Тернопіль, 2007.
2. Вахрушев В.С. Творчество Теккерея / В.С. Вахрушев. – Саратов : изд-во Саратов. ун-та, 1984.
3. История английской литературы XIX века. / под ред. П.Палиевского. М., 1983.
4. Кош Е., Прокофьева Е. Джейн Остен и её современницы. – СПб.: БХВ-Петербург, 2015.
5. Набоков В. Лекции по зарубежной литературе : Остен, Диккенс, Флобер, Джойс, Кафка, Пруст, Стивенсон. – Москва : Независимая газета, 1998.

6. Чижевська А. Творчість Вільяма Мейкпіса Теккерея в науково-критичній рецепції // Філологічні науки. Збірник наукових праць. Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка – 2018. – № 29.
7. Kenyon Smith K. The Bronte Family: Passionate Literary Geniuses. – Minneapolis: Lerner Publication Company, 2003.
8. Leyland F. A. The Brontë Family (Vol. 1&2): Chronicles of the Most Famous Literary Family. – Good Press, 2020.

Тема VI. Французький реалізм

1. Реалізм першого періоду. Стендаль між романтизмом і реалізмом. Образ Жульєна Сореля. Публіцистика Стендаля.
2. Літературний всесвіт Оноре де Бальзака; Бальзак і Україна. Проспер Меріме і Україна.
3. Реалізм другого періоду: Гюстав Флобер. Трагедія Мадам Боварі.
4. Образ журналіста у Гі де Мопассана (за романом «Любий друг»).
5. Натуралізм як радикалізація реалістичних канонів: Еміль Золя, брати Гонкури.
6. «Я звинувачую» Еміля Золя як публіцистична стаття.
7. Тема грошей у реалістичній літературі.

Список літературних текстів до прочитання:

1. Бальзак Оноре, роман на вибір, “Етюд про Бейля”, “Лист про Київ”
2. Флобер Гюстав, роман на вибір
3. Стендаль Фредерік, “Про Кохання”, “Мемуари егоїста”
4. Меріме Проспер, “Кармен”, “Матео Фальконе”
5. Мопассан Гі де, “Любий друг”
6. Золя Еміль, “Я звинувачую”

Список додаткової літератури:

1. Козельський Я. Бальзак у Верхівні. Репортерські нотатки слідами великого французького письменника Оноре де Бальзака [Текст] / Ян Козельський. – Стара Синява : [б. в.], 1992.
2. Бальзак Оноре. Думки про мистецтво / [упоряд. І.М. Овруцької ; пер. з фр. М.Я. Овруцької]. – Київ : Мистецтво, 1981.
3. Оноре де Бальзак: грані, інтерпретація, Україна : збірник наук. праць Міжнар. наук.-практичної конференції (Бердичів, 15-16 трав. 2019 р.) / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова [та ін.] ; ред. кол. : Г.Л. Токмань (гол. редкол.) [та ін.]. – Київ : Вид-во Людмила, 2019.
4. Chantal Massol, (éd.), Stendhal, Balzac, Dumas. Un récit romantique ?, Toulouse, Presses Universitaires du Mirail, 2006.
5. Jean-Jacques Hamm, Armance, ou la liberté de Stendhal, – Paris : Éditions Honoré Champion, 2009.
6. Іващук О. Проза І. Франка й Є. Золя : історико-типологічні паралелі – Дніпропетровськ, 2011.
7. Piotrowski. Zola i naturalizm. – Lwów: : Księgarnia H. Altenberga, 1900.

8. Пузиков А. Пять портретов.(Бальзак, Флобер, Доде, Мопассан, Золя). – Москва : Изд-во “Художественная литература”, 1972.
9. Эмиль Золя: человек, который обвинял // Дилетант. – 2020. – 29 февр. – Режим доступа : <https://diletant.media/articles/45249282/>
10. Оноре де Бальзак: «Я прагну до України, як до оазису в пустелі» // Урядовий Кур'єр. – 2019 – Режим доступу : <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/onore-de-balzak-ya-pragnu-do-ukrayini-yak-do-oazis/>

Змістовий модуль №2. Історія світової літератури XIX–XX ст.

Тема I. Поезія зламу XIX–XX ст.: символізм, авангардизм, модернізм.

1. Кризові явища в літературі межі XIX–XX ст.: декаданс, fin de siècle.
2. Теоретичне підґрунтя символізму (за Жаном Мореасом); символізм у живописі та поезії; «Прокляті» поети. Символи Артюра Рембо.
3. Гійом Аполлінер; Райнер Марія Рільке; Рільке і Україна.
4. Герметизм, Імажизм, Експресіонізм. Поетичні та політичні блукання Пабло Неруди та Ездри Паунда. Езра Паунд як пропагандист.
5. Авангардні напрями у мистецтві: Футуризм, Дадаїзм, Сюрреалізм. Поезія як провокація. Авангард між більшовизмом і фашизмом. Український авангард.

Список літературних текстів до прочитання:

1. Морєас Жан, “Маніфест символізму”
2. Бретон Андре, “Маніфест сюрреалізму”
3. Марінетті Філіппо Томмазо, “Битва при Тріполі”
4. Рільке Райнер Марія, “Нотатки Мальте Лявридса Бригге”
5. Рільке Райнер Марія, Рембо Артюр, Аполлінер Гійом, Неруда Пабло та ін. – поезії

Список додаткової літератури:

1. Андреев Л. Сюрреализм: история, теория, практика. – Москва : Гелеос, 2004.
2. Безносков Д. Повзрослевший футуризм. Томмазо Маринетти после гигиены мира // Независимая газета. – 2013. – 1 авг. – Режим доступа:
https://www.ng.ru/lit/2013-08-01/5_futurizm.html
3. Біла А. Символізм. – Київ: Темпора, 2010.
4. Біла А. Сюрреалізм. – Київ: Темпора, 2010.
5. Біла А. Футуризм. – Київ: Темпора, 2010.
6. Второй футуризм: Манифесты и программы итальянского футуризма. 1915 – 1933. – Москва : Гилея, 2013.
7. Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник: У 2 т. / ред. Н. Михальська, Б. Щавурський. – Київ : Навчальна книга – Богдан, 2005.
8. Марінетті Ф. Т. “Битва при Тріполі. – Київ : Літературний крипто-бар "Книгаріум", 2019.
9. Calinescu M. Five Faces of Modernity: Modernism, Avant-garde, Decadence, Kitsch, Postmodernism. – Durham : Duke University Press, 1987.

Тема II. Проза і драматургія зламу XIX-XX ст.: «нова драма», модерністська проза.

1. Передумови виникнення модерністського світогляду. Науково-технічний прогрес та його значення для світової культури.
2. Характерні ознаки модернізму в літературі. Реалізм vs. Модернізм. Маятник Чижевського.
3. Батьки модерністської прози: Франц Кафка, Джеймс Джойс, Марсель Пруст. Анкета Марселя Пруста та її значення в історії журналістського жанру інтерв'ю.
4. Неоромантизм (Джек Лондон) та естетизм (Оскар Уальд).
5. Символістський театр. Генрік Ібсен, Моріс Метерлінк, Бернард Шоу. Ібсен і фемінізм. Ібсен на українській сцені та в українській критиці. Трактат Бернарда Шоу «Квінтесенція ібсенізму».
6. Бернард Шоу та заперечення Голодомору. Західні письменники про СРСР.

Список літературних текстів до прочитання:

1. Пруст Марсель, “На Сваннову сторону” або інший роман на вибір
2. Джойс Джеймс, “Уліс”
3. Кафка Франц, “Замок”, “Процес”
4. Ібсен Генрік, п'єса на вибір
5. Шоу Бернард, “Квінтесенція ібсенізму”, “Пігмаліон”
6. Метерлінк Моріс, “Синій птах”, “Сліпі”
7. Лондон Джек, роман на вибір

Список додаткової літератури:

1. Гончаренко Э. П. Эпифании в прозе Джеймса Джойса // Питання літературознавства. – Чернівці, 2000. – Вип. 7 (64). – С. 117 – 128.
2. Книппер-Чехова О. Ибсен в художественном театре. – Режим доступа: http://www.norge.ru/ibsen_teater_rus/
3. Кобринська Н. Про Нору Ібзена. – Львів: З друк. Ставропіг. Ін-та під зарядом Іосифа Данилюка, 1902.
4. Ломакіна І. Міфологема міста у романах Джеймса Джойса “Уліс” та Дона Деліло “Космополіс” // Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови. 2012. Вип. 20. Ч. 1. С. 233–237. – Режим доступу: http://old.lingua.lnu.edu.ua/Visnyk/visnyk/Visnyk20/Visnyk20_1/articles/34Lomakina.pdf
5. Мельник Ю. Хто тримав пелену сліпоти над Європою. Західні прорадянські інтелектуали і Голодомор // Листи до приятелів. – 2016. – 23 лист. – Режим доступу: <https://lysty.net.ua/pelena-slipoty/>
6. Трыков В. Марсель Пруст – журналист // Информационный гуманитарный портал «Знание. Понимание. Умение». – 2008. – №5.
7. Чистяк Д. Трансформація міфологічного інтертексту «Шякунтали» Калідаси у «Пелеасі і Мелісанді» Моріса Метерлінка // Літературознавчі студії. – 2010. – Вип. 26.

Тема III. Література «втраченого покоління» та антиутопії

1. Поети Першої світової: від героїзації війни до боротьби за мир (Руперт Брук, Вілфред Оуен, Зігфрід Сассун, Ганс Ляйп, Вільям Єйтс, Габріеле д'Аннунціо та ін.).
2. Втрачене покоління: Еріх Марія Ремарк, Ернест Гемінгвей, Річард Олдінгтон, Луї-Фердінан Селін, Френсіс Скотт Фіцджеральд, Ернст Юнгер. Роль війни в житті людини і в історії людства. Актуальність для України.
3. Гемінгвей: із журналістики в літературу. Принципи конструювання тексту за Гемінгвеєм.
4. Антиутопії в літературі: Євгеній Замятін, Олдос Гакслі, Карел Чапек, Джордж Оруел. Роздуми над природою тоталітаризму.
5. Оруел як публіцист. Історія українського перекладу «Ферми тварин».

Список літературних текстів до прочитання:

1. Гемінгвей Ернест, журналістські тексти для Kansas City Star, роман на вибір
2. Селін Луї-Фердінан, “Подорож на край ночі”
3. Ремарк Еріх Марія, роман на вибір
4. Замятін Євгеній, “Ми”
5. Гакслі Олдос, “Цей прекрасний новий світ”
6. Оруел Джордж, “1984”, “Ферма тварин”

Список додаткової літератури:

1. Антиутопии XX века: Евгений Замятин, Олдос Хаксли, Джордж Оруэлл. – Москва : Кн. палата, 1989.
2. Дірборн М. Гемінгвей. – Київ : Наш Формат, 2018.
3. Катакіс М. Ернест Гемінгвей. Артефакти з життя. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2018.

4. Нечасва-Юрійчук Н. Художня література як засіб пропаганди (на прикладі Першої світової війни) // Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент. – 2017. – Вип. 2. – С. 239–247.
5. Петрашук М. Антиутопія Олдоса Гакслі: Про людей з пробірки та чудесний світ майбутнього // Друг Читача. – 2017. – 8 лют. – Режим доступу: https://vsiknygy.net.ua/shcho_pochytaty/48065/
6. Цюпин Б. Українському перекладу "Колгоспу тварин" Орвелла - 65 років // BBC. – 2012. – 23 лип. – Режим доступу: https://www.bbc.com/ukrainian/entertainment/2012/07/1207_23_orwell_farm_ukrainian_dt
7. Чалупа А. Орвел і біженці. Невідома історія “Колгоспу тварин”. – Київ : Видавництво Жупанського, 2015.
8. Daniel Gallagher, D'Ernest Hemingway à Henry Miller. Mythes et réalités des écrivains américains à Paris (1919-1939). – Paris : L'Harmattan, 2011.
9. Fitch N. R. Sylvia Beach and the Lost Generation: A History of Literary Paris in the Twenties and Thirties. – Norton, 1983.

Тема IV. Література першої половини ХХ ст.: Епічна драма та зрілий модернізм

1. Бертольт Брехт і його «Епічна драма». Брехт як теоретик театру.
2. Зрілий модернізм: Томас Манн, Джон Голсуорсі, Франсуа Моріак, Теодор Драйзер, Міхаїл Булгаков, Герман Гессе, Вірджинія Вулф, Вільям Фолкнер, Роберт Музіль, Кнут Гамсун.
3. Історія жінки у літературі (за есеєм «Власний простір» Вірджинії Вулф).

4. Публіцистика Кнута Гамсуна («Про духовне життя сучасної Америки»).
5. Література Другої світової війни: Гайнріх Бьолль, Пауль Целан, Курт Воннегут. Есеїстика Курта Воннегута («Людина без країни»).
6. Класика детективу: Артур Конан Дойль, Агата Крісті.

Список літературних текстів до прочитання:

1. Гамсун Кнут, “Голод”, “Пан”.
2. Вулф Вірджинія, “Власний простір”
3. Драйзер Теодор, “Американська трагедія”
4. Фолкнер Вільям, роман на вибір
5. Манн Томас, “Доктор Фаустус” або інший роман на вибір
6. Гессе Герман, “Сіддхартха”
7. Бьолль Гайнріх, “Дім без господаря”, “Де ти був, Адаме”

Список додаткової літератури:

1. Zeller Bernhard. Worldwide Reception And Influence. – Available at: https://www.hermann-hesse.de/files/WORLDWIDE%20RECEPTION%20AND%20INFLUENCE_0.pdf
2. Вулф Вірджинія. День и ночь. / Изд. підготувала Н.И. Рейнгольд. Отв. ред. А.Н. Горбунов. – Москва: Ладомир, Наука, 2014.
3. Вулф Вірджинія. Обыкновенный читатель / Изд. підготувала Н.И. Рейнгольд. Отв. ред. А.Н. Горбунов — Москва: Наука, 2012.
4. Гандзій О. "Що більше дізнавався про Київ, то більше він нагадував мені Париж" // Gazeta.ua. – 2016. – 6 вер. – Режим доступу: <https://gazeta.ua/articles/history->

journal/_so-bilshe-diznavavsya-pro-kiyiv-to-bilshe-vin-nagaduvav-meni-parizh/721331?mobile=true

5. Deutsche Hörer! 55 Radiosendungen nach Deutschland von Thomas Mann. – Bermann-Fischer. 1942.
6. Porter C. William Faulkner. – New York : Oxford University Press, 2007.

Тема V. Література другої половини ХХ ст.: європейська традиція

1. Драма-притча (Макс Фріш, Фрідріх Дюрренматт). Публіцистика Макса Фріша: пошуки місця Швейцарії в історії Європи.
2. Театр абсурду. Криза комунікації у п'єсах Ежена Йонеско та Семюела Беккета.
3. Світова фантастика: Герберт Уеллс, Рей Бредбері, Станіслав Лем, Айзек Азімов. Науково-технічний прогрес, штучний інтелект, підкорення космосу у передбаченнях письменників ХХ століття.
4. Екзистенціалізм у літературі. Публіцистика Жана-Поля Сартра, Альбера Камю, Сімони де Бовуар.
5. Соціальні зрушення 1960-х і література. Нонконформізм, «Сердиті молоді люди», «Розбите покоління».

Список літературних текстів до прочитання:

1. Воррен Роберт Пенн, “Все королівське військо”
2. Фріш Макс, “Санта-Крус”
3. Дюрренматт Фрідріх, “Гостина старої дами”
4. Селінджер Джером Девід, “Над прірвою в житті”
5. Йонеско Ежен, “Носороги”
6. Беккет Семюел, “В очікуванні на Годо”
7. Камю Альбер, “Чума”, “Міф про Сізіфа”, “Сторонній”

8. Бредбері Рей, Лем Станіслав, Азімов Айзек – роман на вибір

Список додаткової літератури:

1. Андрухович Ю. Смерть на прямій дорозі // Збруч. – 2020. – 22 трав. – Режим доступу: <https://zbruc.eu/node/97830>
2. История швейцарской литературы: в 3 т., под ред. Н.С. Павловой. – Москва: ИМЛИ РАН, 2002.
3. Кондаков Д. А. Творчество Эжена Ионеско в контексте идейно-художественных исканий европейской литературы XX века. – Новополюк: Изд-во ПГУ, 2008.
4. Речкин А. Столетие Айзека Азимова // Троицкий вариант. — 2020. — 14 янв.
5. Эсслин М. Театр абсурда. Пер. с англ. Г. Коваленко. — СПб.: Балтийские сезоны, 2010.
6. Юровская Э. П. Жан-Поль Сартр. Жизнь — философия — творчество. – СПб.: Петрополис, 2006.
7. Gliński M. 13 речей, які передбачив Лем // CULTURE.PL. – 2018. – 18 черв.
8. Gliński M. Як Голокост вплинув на творчість Станіслава Лема // CULTURE.PL. – 2018. – 27 черв.
9. Winchell M. R. (ed.). Robert Penn Warren: Genius Loves Company. – Clemson: Clemson University Digital Press, 2007.
10. Robert Penn Warren Interview with James Baldwin. – Available at: <https://kentuckyoralhistory.org/ark:/16417/xt731z41s02v>

Тема VI. Література другої половини XX ст.: поза Європою

1. Своєрідність японської літератури. Ясунарі Кавабата, Кобо Абе, Юкіо Місіма, Кендзабуро Ое, Акутагава Рюноске, Хісакі Мацуура.
2. Література Латинської Америки. Феномен «магічного реалізму». Г. Г. Маркес, К. Фуентес, М. В. Льюса, А. Карпентьєр, М. А. Астуріас, М. О. Сільва, І. Альєнде, Х. Л. Борхес, Ж. Амаду, Х. Кортасар, А. Р. Бастос.
3. Габріель Гарсія Маркес як журналіст («Найкраща у світі професія»).
4. Образ диктатора у латиноамериканській літературі (на прикладі романів «Я, верховний» А. Р. Бастоса, «Розправа з методом» А. Карпентьєра, «Осінь патріарха» Г. Г. Маркеса).
5. Африканська література. Воле Шоїнка, Аї Квеї Арма, Нгугі ва Тхїонго, Бернар Дадьє, Пітер Абрагамс, Надін Гордімер. Антиколоніальний дискурс та проблеми молодих африканських націй.
6. Журналістська діяльність Пітера Абрагамса.

Список літературних текстів до прочитання:

1. Борхес Хорхе Луїс, новели
2. Маркес Габріель Гарсія, “Сто років самотності”, “Осінь патріарха”, “Найкраща у світі професія” та інші есеї
3. Льюса Маріо Варгас, роман на вибір
4. Нгугі Ва Тхїонго, “Пшеничне зерно”
5. Ачебе Чїнуа, роман на вибір
6. Абе Кобо, роман на вибір
7. Ое Кендзабуро, роман на вибір

Список додаткової літератури:

1. А що там в Африці? Знайомство з африканською сучасною літературою // Telega.ph. – 2020 – 16 черв. – Режим доступу: <https://telega.ph/A-shcho-tam-v-Afric%D1%96-Znajomstvo-z-afrikanskoyu-suchasnoyu-%D1%96teraturoyu-06-16>
2. Жаринов Е. Магический реализм. – Режим доступа: https://web.archive.org/web/20141129022716/http://samopiska.ru/main_dsp.php?top_id=1608
3. Нігерійський традиціоналіст Чинуа Ачебе | ЛЕКТОРІЙ. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=wxtFR_xLlk
4. Чімананда Адічі: небезпека єдиної точки зору. – Режим доступу: <https://www.english-video.net/v/uk/652>
5. Сучасна африканська література проти «плачів» // ЛітАкцент. – 2012. – 7 трав. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2012/05/07/suchasna-afrykanska-literatura-proty-plachiv/>
6. Японська література : курс лекцій : [у 3 ч. / Бондаренко І. П., Осадча Феррейра Ю. В.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології. – Київ : Вид. дім Д. Бураго, 2014 – 2016.
7. Kremer G. What is Magic Realism Art. – Available at: <http://www.monograffi.com/magic.htm>
8. Routledge Handbook of African Literature / Edited By Moradewun Adejunmobi, Carli Coetzee. – London & New York, Routledge, 2019.

Тема VI. Постмодернізм

1. Специфіка постмодерністського світогляду та стилю. Модернізм vs. Постмодернізм.

2. Перша хвиля постмодернізму: 50-ті – 70-ті рр.: Гюнтер Грасс, Джозеф Геллер, Венедікт Єрофеев, Абрам Терц та ін.
3. Друга хвиля постмодернізму: 80-ті – 90-ті рр.: Умберто Еко, Патрік Зюскінд, Крістоф Рансмайр, Мілорад Павич та ін.
4. Публіцистика Умберто Еко.
5. Майбутнє літератури. Розширення розуміння літератури (присудження Нобелівської премії з літератури журналістам, музикантам тощо).
6. Значення літератури для журналістської освіти.

Список літературних текстів до прочитання:

1. Гюнтер Грасс, політичні промови та есеї
2. Павич Мілорад. “Хозарський словник”
3. Патрік Зюскінд. “Парфуми: Історія одного вбивці”
4. Еко Умберто. “Шість прогулянок у літературних лісах”, “Як копіювати з інтернету”, “Радіомовленнєвий гіпноз” та ін.
5. Лессінг Доріс, роман на вибір
6. Ішігуро Кадзуо, роман на вибір
7. Памук Орхан, роман на вибір

Список додаткової літератури:

1. Варецька С. О. Роман про митця: постмодерна варіація (на прикладі романів “Бляшаний барабан” Г. Грасса, “Сестра сну” Р. Шнайдера, “Парфуми” П. Зюскінда) // Питання літературознавства. – 2013. – № 88. – С. 144–156.
2. Еко У, Кар'єр Ж.-К. Не сподівайтесь позбутися книжок. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2015.
3. Исламова А. К. Постмодернизм и английский роман // Вестник Санкт-Петербургского университета. Сер. 2.

- История, языкознание, литературоведение. – СПб., 1998. – Вып. 1. – С. 66–77.
4. Шалагінов Б. Б. Про аромат влади і аромат рабства : роздуми до ювілею роману Патріка Зюскінда // Всесвіт. — 2015. — № 1-2.
 5. Эко У. Заклятие Сатаны! – Москва : Астрель, 2019.
 6. Эко У. Полный назад! – Москва : Астрель, 2012.
 7. Kowallik J. Gedenkfeier für Günter Grass „König der Spielzeughändler ist gegangen“ // Express. – 2015. – 10 Mai. – Verfügbar: <https://www.express.de/news/gedenkfeier-fuer-guenter-grass--koenig-der-spielzeughandler-ist-gegangen--1723388?cb=1617558310565>